

Toelichting

Hieronder treft u antwoorden op gestelde vragen over gezamenlijk gezag door erkenning. Dit zijn algemene vragen of specifieke vragen van deelnemers die gesteld zijn tijdens de workshop op het NVVB-congres, de NVVB regiocongressen of de eerste vier webinars. De antwoorden zijn opgesteld door het NVVB Adviesbureau en het Ministerie van Justitie en Veiligheid, en zijn geclusterd per onderwerp.

Veel gestelde vragen worden binnenkort ook geplaatst op [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl).

Mocht je nadere vragen hebben, kunt u die stellen via het [webformulier](#).

Inhoudsopgave

Thema 1: ouderschap & gezag	4
Vraag 1.1: wat is gezag?.....	4
Vraag 1.2: "Wanneer is er sprake van een 'ouder'?".....	4
Vraag 1.3: waarom is het hebben van gezamenlijk gezag belangrijk?	5
Thema 2: krijgen en verliezen van gezag	5
Vraag 2.1: wanneer krijg iemand gezag over een kind?	5
Vraag 2.2: de ouders zijn getrouwd of hebben een geregistreerd partnerschap, krijgen zij samen het gezag bij geboorte van een kind?	5
Vraag 2.3: krijgen ouders gezamenlijk gezag over hun kinderen wanneer zij trouwen of een partnerschap aangaan?.....	5
Vraag 2.5: wat gebeurt er met het gezag als de ouders na huwelijk of geregistreerd partnerschap gaan scheiden?.....	6
Vraag 2.6: Stel: de ouders zijn niet getrouwd of hebben geen geregistreerd partnerschap. Krijgen zij samen het gezag als bij erkenning van een kind?.....	6
Vraag 2.7: hoe krijgt ik met een verzoek aan het centraal gezagregister het gezag?	6
Vraag 2.8: de ouders hadden samen gezag en willen dat nu weer: kan dat?.....	7
Thema 3: wetswijziging gezamenlijk gezag door erkenning	8
Vraag 3.1: Waarom is de wet verandert rond erkenning en gezag?.....	8
Vraag 3.2: het kind wordt voor 1 januari 2023, maar het wordt geboren na 1 januari 2023. Hebben de moeder en de erkenner dan ook automatisch het gezag?	8
Vraag 3.3: de ouder heeft het gezag nooit aangevraagd voor een kind geboren voor 1 januari 2023. Wat moet zij doen om het gezag alsnog aan te vragen?.....	8
Vraag 3.4: er zijn oudere kinderen uit de relatie waarvoor het gezag niet geregeld is. Nu krijgen moeder en erkenner er een kind bij dat na 1 januari 2023 erkend en geboren wordt. Krijgt de erkenner nu automatisch het gezag over alle kinderen?	8
Vraag 3.5: waarom is er voor gekozen om gezamenlijk gezag door de erkenning te laten ontstaan en niet door de geboorte?	8
Vraag 3.6: hoe zit het met kinderen die erkend zijn voor en geboren zijn na 1 januari 2023?	8
Vraag 3.7: kunnen ouders die een eerdere erkenning ongeboren vrucht (in 2022) hebben gedaan opnieuw erkenning ongeboren vrucht doen in 2023 zodat hierdoor wel gelijk gezag ontstaat?	9
Thema 4: ouder(s) willen geen gezamenlijk gezag (situatie vanaf 1-1-2023)	10

Vraag 4.1: de moeder uit wie het kind geboren is wil alleen het gezag en de erkenner is het daarmee eens, hoe kunnen ze dat regelen?	10
Vraag 4.2: de moeder uit wie het kind geboren is wil alleen het gezag, maar erkenner wil gezamenlijk het gezag. Kan moeder gezag weigeren?	10
Vraag 4.3: de moeder uit wie het kind geboren is wil dat de erkenner het gezag krijgt, maar erkenner wil het gezag niet, kan dat?	10
Vraag 4.4: kan de erkenner ook alleen het gezag krijgen met toestemming van de moeder uit wie het kind geboren is?	10
Vraag 4.5: kan de erkenner ook alleen het gezag krijgen zonder toestemming van moeder uit wie het kind geboren is?	10
Vraag 4.6: kunnen beide ouders het gezag weigeren?	10
Thema 5: uitzonderingen op gezamenlijk gezag	11
Vraag 5.1: welke uitzonderingen op gezamenlijk gezag door erkenning zijn er?	11
Vraag 5.2: wat is erkenning met vervangende toestemming?	11
Vraag 5.3: de moeder is minderjarig en de erkenner is meerderjarig. Hoe is de situatie m.b.t. het gezag?	11
Vraag 5.4: kan een minderjarige moeder het gezag over haar kind verkrijgen?.....	11
Vraag 5.5: ik ben meerderjarig en de erkenner is tussen de zestien en achttien jaar. Heeft de erkenner dan ook automatisch het gezag?.....	11
Vraag 5.6: mijn dochter staat onder curatele en is bevallen, haar vriend heeft het kind erkend. Krijgen ze samen het gezag?	11
Vraag 5.7: ouders geen gezag: voogdij.....	12
Thema 6: paren van gelijk geslacht of geboren in partnerschap voor 1 april 2014	12
Vraag 6.1: gezamenlijk gezag van twee vrouwen over een kind	12
Vraag 6.2 Wat gebeurt met gezag als twee ouders met gezag scheiden	12
Vraag. 6.3 Hoe is het gezag geregeld als een ander dan de echtgenoot of partner van de moeder het kind erkent?.....	12
Thema 7: praktische zaken	13
Vraag 7.1: het is voor de erkenner niet mogelijk om naar het gemeentehuis te komen om de verklaring af te leggen dat de moeder alleen het gezag krijgt. Kan het kind op een andere manier worden erkend zonder gezamenlijk gezag?	13
Vraag 7.2: ik heb per ongeluk aangegeven dat ouders een verklaring hebben afgelegd, terwijl zij samen gezag willen. Hoe corrigeer ik dit?.....	13
Vraag 7.3: geldt de verklaring voor een ouder kind ook voor volgende kinderen binnen dezelfde relatie.....	13
Vraag 7.4: Is de correspondentie met het Centraal Gezagsregister beveiligd?	13
Vraag 7.5: kan de erkenning van het kind nog plaatsvinden met schriftelijke toestemming moeder?	13
Thema 8: Internationaal Privaatrecht (IPR)	14
Vraag 8.1: welk recht geldt als het gaat om gezag?.....	14
Vraag 8.2: moet er een bewijs komen waar het kind woont? Hoe check ik dat?.....	14
Vraag 8.3: hoe zien wij iets over gezag in het buitenland?	14
Vraag 8.4: kan gezag ontstaan door een verhuizing naar het buitenland?.....	14
Vraag 8.5: moet ik bij afgifte paspoort altijd kijken of een kind in het buitenland heeft gewoond?	14

Vraag 9.1: In welke gevallen stuurt na erkenning de ABS een kennisgeving naar het gezagregister?	15
Vraag 9.2: In welke gevallen stuurt na erkenning het gezagregister een kennisgeving naar de ABS?	15
Vraag 9.3: In welke gevallen stuurt na erkenning de ABS een kennisgeving naar de woongemeente?.....	15
Vraag 9.4: Moet een kennisgeving ook worden gestuurd als het kind een vreemde nationaliteit heeft?	15
Vraag 9.5: Moet je de kennisgeving erkenning met verklaring gezag ook sturen als de verklaring geen rechtgevolg heeft?.....	15
Vraag 9.6: Waarom stuur ik een kennisgeving naar de woongemeente terwijl uiteindelijk ook het gezagregister een kennisgeving stuurt?	15
Vraag 9.7: dient er een melding gemaakt te worden van een voornemen tot huwelijk en zo ja, waarom?.....	15
Vraag 9.8: hoe verzend en ontvang ik kennisgevingen naar en van het Centraal Gezagsregister? Moet dat met de post of kan dat per mail?	15
Thema 10: andere situaties en overige vragen	16
Vraag 10.1: ik ben getrouwd of heb een partnerschap met mijn partner, maar ik krijg mijn kind met een ander (bijv. in het geval van donorschap). Kan deze ander ook het kind erkennen en gezag krijgen?	16
Vraag 10.2: een moeder heeft kinderen met verschillende vaders (meemoeders). Hoe regelt de moeder het gezag per vader?	16
Vraag 10.3: wat als een kind na erkenning ongeboren vrucht niet wordt geboren?.....	16
Vraag 10.4: wat als een kind na erkenning ongeboren vrucht een twee- of meerling blijkt te zijn?	16
Vraag 10.5: waarom wordt gezag niet standaard geregistreerd in categorie 11 van de BRP? ...	16
Vraag 10.6: kunnen wij in de toekomst ook het gezagsregister vrij raadplegen net als het curateleregister?	16

Thema 1: ouderschap & gezag

Vraag 1.1: wat is gezag?

De persoon die gezag heeft over een kind, is verantwoordelijk voor de verzorging en opvoeding van het kind. Deze persoon beheert het geld en de spullen van het kind. Hij is ook de wettelijk vertegenwoordiger van het kind. Kinderen mogen vaak niet zelf officiële handelingen doen. De wettelijk vertegenwoordiger doet dit dan voor het kind, hij zet bijvoorbeeld een handtekening. De wettelijk vertegenwoordiger is ook vaak wettelijk aansprakelijk voor wat het kind doet. Vanaf 14 jaar kan het kind zelf aansprakelijk zijn voor wat hij of zij doet.

Iedereen die 18 jaar of ouder is, kan gezag hebben. Maar mag niet onder curatele staan of een geestelijke stoornis hebben.

Het gezag stopt automatisch als het kind 18 jaar wordt. De ouder heeft wel een onderhoudsplicht totdat het kind 21 jaar wordt. Dat betekent dat hij de kosten voor de verzorging en studie van het kind moet betalen.

Vraag 1.2: "Wanneer is er sprake van een 'ouder'?"

Met de term 'ouder' bedoelen we de ouders volgens de wet. Meestal bedoelen mensen met 'ouders' de biologische ouders. Dat is dus wat anders dan de ouders volgens de wet.

De moeder van een kind is volgens de wet:

- De vrouw uit wie het kind geboren is;
- De vrouw die het kind heeft geadopteerd.
- De vrouw die met de moeder is getrouwd of een geregistreerd partnerschap heeft als het kind tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap geboren wordt. Om zwanger te worden, is gebruik gemaakt van een onbekende zaaddonor. Dit volgens de Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting;
- De vrouw die het kind heeft erkend;
- De vrouw van wie het ouderschap gerechtelijk is vastgesteld.

De vader van een kind is volgens de wet:

- De man die met de moeder is gehuwd of een geregistreerd partnerschap heeft, als het kind tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap geboren wordt;
- De man die het kind heeft erkend;
- De man die het kind heeft geadopteerd;
- De man van wie het ouderschap gerechtelijk is vastgesteld.

Met niet-ouder bedoelen we de partner van één van de ouders of een voogd. Daarbij kan een voogd een natuurlijk persoon of een instantie kan zijn.

Vraag 1.3: waarom is het hebben van gezamenlijk gezag belangrijk?

Het wordt in het belang van het kind geacht dat ouders waar mogelijk gezamenlijk het gezag over hun kinderen uitoefenen en beide ouders nauw betrokken zijn bij de verzorging en opvoeding van kinderen. Dit voorkomt ook dat er zich ongewenste situaties kunnen voordoen die niet in het belang van het kind zijn, zoals conflicten als ouders uit elkaar gaan en er geen gezag is aangevraagd.

Bijvoorbeeld:

- Het doorgeven van een verhuizing of aanvragen van een reisdocument
- Het reizen met minderjarigen naar het buitenland
- De inschrijving voor een kinderdagverblijf en school
- Medische beslissingen mogen maken en inzage in een medische dossier door een gezaghebbende
- Ingrijpen bij een onveilige gezinssituatie
- Het betrokken worden als gezaghebbenden bij de behandeling van jeugdzaken (dubbel)
- Als een van ouders komt te overlijden, is er een andere ouder met gezag

Thema 2: krijgen en verliezen van gezag

Vraag 2.1: wanneer krijg iemand gezag over een kind?

Als hoofdregel geldt: de moeder krijgt het gezag bij geboorte van het kind. De andere ouder krijgt het op moment van erkenning als de erkenning na 1-1-2023 heeft plaatsgevonden.

Is het kind erkend voor 1-1-2023? Dan kan de erkenner op twee manieren het gezag krijgen:

- Door gezamenlijk gezag aan te vragen bij het centraal gezagsregister met de andere gezaghebbende ouder.
- Door het aangaan van het huwelijk of partnerschap met de ouder met gezag.

Verder kan de rechter het gezag toewijzen, bijvoorbeeld wanneer erkenner zich na de scheiding realiseert nooit het gezag te hebben gehad en dit wel te willen.

Er zijn uitzonderingen. Om gezag te krijgen of te hebben, mag de ouder niet jonger zijn dan 18 jaar, onder curatele staan of een geestelijke stoornis hebben. Heeft geen van de ouders het gezag, dan wijst de rechter een voogd aan. Een voogd kan een persoon of een instelling zijn.

Vraag 2.2: de ouders zijn getrouwd of hebben een geregistreerd partnerschap, krijgen zij samen het gezag bij geboorte van een kind?

Gehuwde ouders hebben samen het gezag over hun kinderen. Dat geldt ook bij een geregistreerd partnerschap, dan heeft u als ouders in principe ook samen het gezag.

Er zijn wel uitzonderingen, bijvoorbeeld als het gezag is ontnomen, de ouder onbevoegd is tot gezag of als een voogd het gezag heeft.

Vraag 2.3: krijgen ouders gezamenlijk gezag over hun kinderen wanneer zij trouwen of een partnerschap aangaan?

Ja. Artikel 1:251 BW bepaalt dat de ouders gedurende hun huwelijk samen het gezag uitoefenen. Artikel 1:253aa BW bepaalt hetzelfde voor gezamenlijk gezag.

Er zijn wel uitzonderingen, bijvoorbeeld als een ander persoon al het gezag heeft door een eerder huwelijk of erkenning, of wanneer de ouder onbevoegd is tot gezag.

Vraag 2.5: wat gebeurt er met het gezag als de ouders na huwelijk of geregistreerd partnerschap gaan scheiden?

Zij houden samen het gezag. Willen z dit niet? Dan moeten ze aan de rechter vragen of één van hen het gezag kan krijgen. Hiervoor is een advocaat nodig. De ouders kunnen samen of alleen aan de rechter vragen of één van hen het gezag kan krijgen. De rechter zal dit alleen in bijzondere situaties toestaan.

Vraag 2.6: Stel: de ouders zijn niet getrouwd of hebben geen geregistreerd partnerschap. Krijgen zij samen het gezag als bij erkenning van een kind?

Is de moeder 18 jaar of ouder? Dan krijgt zij automatisch het gezag over haar kind, behalve als zij onder curatele staat of een geestelijke stoornis heeft.

Vanaf 1 januari 2023 geldt dat degene die een kind erkent automatisch met de moeder het gezamenlijk gezag uitoefent, behoudens enkele uitzonderingen. Deze uitzonderingen zijn:

- De moeder en de erkenner hebben bij de erkenning verklaard dat het gezag alleen door de moeder wordt uitgeoefend;
- De rechtbank heeft vervangende toestemming voor de erkenning verleend.
- Er is een voogd met de voogdij belast;
- De voorziening in het gezag over het kind ontbreekt;
- De ouder die het gezag heeft oefent dit gezamenlijk met een ander (dan de ouder) uit;
- Erkenner heeft eerder het gezag gehad.

Voor erkenningen die zijn gedaan voor 1 januari 2023 geldt dat de erkenner **niet** automatisch het gezamenlijk gezag kreeg met de moeder, ook niet als het kind na 1 januari 2023 wordt geboren. Voor de verkrijging van het gezamenlijk gezag kan de erkenner samen met de moeder een verzoek indienen bij de griffie van de rechtbank. Als de griffier het verzoek goedkeurt, tekent hij dit aan in het gezagsregister.

De griffier kijkt of de ouder aan de voorwaarden voldoet.

Vraag 2.7: hoe krijgt ik met een verzoek aan het centraal gezagsregister het gezag?

In het centraal gezagsregister worden beslissingen over het gezag geregistreerd. Een verzoek voor gezamenlijk gezag valt hier ook onder. Ouders kunnen dit verzoek op verschillende manieren indienen:

- via het digitale loket van www.rechtspraak.nl
- met het formulier 'Verzoek tot het gezamenlijk uitoefenen van het gezag over een minderjarige' in. Het formulier staat op www.rechtspraak.nl of u haalt een papieren versie bij de rechtbank. In dit formulier staat welke papieren u moet inleveren.

Wat zijn de voorwaarden?

- Ouders zijn allebei ouder dan 18 jaar.
- Het kind is erkend;
- Ouders zijn niet met elkaar getrouwd/hebben geen geregistreerd partnerschap;
- Allebei zijn bevoegd tot gezag hebben. Ze staan bijvoorbeeld niet onder curatele;
- Eén ouder moet het gezag al hebben;
- Het gezag van een van een ouder is niet (eerder) door de rechter beëindigd.
- De ouders hebben niet al eerder een aantekening in het gezagsregister laten maken voor hetzelfde kind.

Voldoen de ouders aan alle voorwaarden? Dan maakt de griffier een aantekening in het gezagsregister. Als de griffier vindt dat de ouder niet aan alle voorwaarden voldoet, maakt hij de aantekening niet. Soms doet hij dat niet omdat hij vindt dat één van de ouders een geestelijke stoornis heeft. Alleen dan kan de ouder in beroep gaan bij de rechter. De rechter beslist dan of u toch het gezamenlijk gezag krijgt of niet.

Vraag 2.8: de ouders hadden samen gezag en willen dat nu weer: kan dat?

Als de rechter in het verleden gezamenlijk gezag heeft beëindigd, maar ouders weer samen het gezag willen, kunnen zij dat aan de rechter vragen. Hiervoor is een advocaat nodig.

Thema 3: wetswijziging gezamenlijk gezag door erkenning

Vraag 3.1: Waarom is de wet veranderd rond erkenning en gezag?

Het is belangrijk dat ouders waar mogelijk gezamenlijk het gezag over hun kinderen uitoefenen. Het is belangrijk dat beide ouders nauw betrokken zijn bij de verzorging en opvoeding van kinderen.

Er was al automatisch gezamenlijk gezag als kinderen binnen een huwelijk of geregistreerd partnerschap worden geboren. Als dit niet het geval is moesten ouders het gezag apart regelen bij de griffier van de rechtbank nadat het kind erkend is.

Deze vorm van erkenning en gezag sluit onvoldoende aan bij de samenleving. Inmiddels worden meer dan de helft van de eerstgeborenen kinderen geboren buiten het huwelijk of geregistreerd partnerschap.

Vraag 3.2: het kind wordt voor 1 januari 2023, maar het wordt geboren na 1 januari 2023. Hebben de moeder en de erkenner dan ook automatisch het gezag?

Nee. Alleen de moeder heeft automatisch het gezag. De erkenner kan samen met de moeder het gezamenlijk gezag aanvragen bij het centraal gezagsregister.

Link: [Gezamenlijk gezag aanvragen | Rechtspraak](#)

Vraag 3.3: de ouder heeft het gezag nooit aangevraagd voor een kind geboren voor 1 januari 2023. Wat moet zij doen om het gezag alsnog aan te vragen?

Nadat de erkenner het kind erkend heeft, kunnen ouders online een gezamenlijk verzoek indienen bij het gezagsregister van de rechtspraak. Dit is eenvoudig, gratis en duurt slechts 10 minuten. Daarmee krijgt de erkenner met de moeder het gezamenlijk gezag over het kind, tenzij sprake is van een uitzondering (zie antwoord op vraag 2.7).

Link: [Gezamenlijk gezag aanvragen | Rechtspraak](#)

Vraag 3.4: er zijn oudere kinderen uit de relatie waarvoor het gezag niet geregeld is. Nu krijgen moeder en erkenner er een kind bij dat na 1 januari 2023 erkend en geboren wordt. Krijgt de erkenner nu automatisch het gezag over alle kinderen?

Nee, de nieuwe regeling geldt alleen voor het kind dat na 1 januari 2023 wordt erkend. Voor de oudere al erkende kinderen kan het gezamenlijk gezag alsnog worden aangevraagd op

Link: [Gezamenlijk gezag aanvragen | Rechtspraak](#)

Vraag 3.5: waarom is er voor gekozen om gezamenlijk gezag door de erkenning te laten ontstaan en niet door de geboorte?

Gezamenlijk ouderlijk gezag ontstaat van rechtswege als het kind twee ouders heeft. Bij erkenning na de geboorte kan gezamenlijk gezag dus pas ontstaan nadat het kind, door die erkenning, twee ouders heeft gekregen.

Vraag 3.6: hoe zit het met kinderen die erkend zijn voor en geboren zijn na 1 januari 2023?

Voor die kinderen geldt de oude regel: de moeder oefent het gezag alleen uit. De erkenner kan het gezag, samen met de moeder uit wie het kind is geboren, laten registreren bij het gezagsregister en op die manier medegezag verkrijgen. Belangrijk is in deze gevallen dat in de BRP wordt geregistreerd dat alleen de moeder het gezag heeft. In dit bijzondere geval wordt dit niet geregistreerd op grond van een melding van het gezagsregister, maar rechtstreeks op melding door de ABS van de geboortegemeente of na controle van het TB01-bericht.

Vraag 3.7: kunnen ouders die een eerdere erkenning ongeboren vrucht (in 2022) hebben gedaan opnieuw erkenning ongeboren vrucht doen in 2023 zodat hierdoor wel gelijk gezag ontstaat?

Nee, een erkenning is onherroepelijk en kan dus niet worden overgedaan. Het is ook niet nodig: de ouders kunnen door registratie bij het gezagsregister, op gezamenlijk verzoek, op een eenvoudige manier alsnog samen het gezag verkrijgen.

Thema 4: ouder(s) willen geen gezamenlijk gezag (situatie vanaf 1-1-2023)

Vraag 4.1: de moeder uit wie het kind geboren is wil alleen het gezag en de erkenner is het daarmee eens, hoe kunnen ze dat regelen?

Zij kunnen samen verklaren dat alleen de moeder het gezag zal uitoefenen.

Vraag 4.2: de moeder uit wie het kind geboren is wil alleen het gezag, maar erkenner wil gezamenlijk het gezag. Kan moeder gezag weigeren?

Vanaf 1 januari 2023 krijgt de erkenner door de erkenning automatisch met de moeder het gezamenlijk gezag. Wil hij of zij dit gezag niet, dan kunnen de moeder en erkenner samen een verklaring afleggen bij de erkenning dat de moeder alleen het gezag heeft. Het kind kan dan erkend worden en krijgt daarmee een juridische ouder zonder dat er gezamenlijk gezag ontstaat.

Als de erkenner deze verklaring niet wilt afleggen omdat deze het gezamenlijk gezag met de erkenner wenst, dan kan de ander ervoor kiezen het kind niet te erkennen. Het kind krijgt dan geen tweede ouder. De moeder kan wel, binnen 5 jaar na geboorte van het kind bij de rechter om vaststelling ouderschap verzoeken. Die ouder krijgt door deze vaststelling niet het gezag.

Vraag 4.3: de moeder uit wie het kind geboren is wil dat de erkenner het gezag krijgt, maar erkenner wil het gezag niet, kan dat?

Wanneer het kind wordt erkend kan gezamenlijk gezag alleen worden voorkomen doordat beide ouders dat samen verklaren. De vader zal hierover dus met de moeder in gesprek moeten gaan. U kunt hen niet verder helpen zolang zij het niet eens zijn.

Alternatief kan zijn dat de man besluit niet te erkennen, en in plaats daarvan door een advocaat aan de rechter verzoekt om vervangende toestemming voor de erkenning. Krijgt hij deze vervangende toestemming dan kan hij het kind erkennen zonder dat hij ook het gezag krijgt.

Vraag 4.4: kan de erkenner ook alleen het gezag krijgen met toestemming van de moeder uit wie het kind geboren is?

Nee, het is niet mogelijk om zonder rechterlijke tussenkomst afstand te doen van het gezag. Als moeder het gezag al heeft kan zij het dus niet kwijtraken door een verklaring af te leggen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Denkbaar is wel dat moeder (nog) niet het gezag heeft over het kind als het wordt erkend. Bijvoorbeeld omdat moeder minderjarig is. Zolang moeder niet het gezag uitoefent kan ook de erkenner niet het gezag uitoefenen. In dat geval krijgt dus geen van beiden vanaf de erkenning of geboorte het gezag over het kind.

Vraag 4.5: kan de erkenner ook alleen het gezag krijgen zonder toestemming van moeder uit wie het kind geboren is?

Dit kan niet bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. De rechter kan het gezag wel aan de erkenner toekennen zonder toestemming van de geboortemoeder.

Vraag 4.6: kunnen beide ouders het gezag weigeren?

Nee, geen van beide ouders kan het gezag zelf weigeren. Alleen in het bijzondere geval dat de moeder en de erkenner er samen voor kiezen dat de moeder alleen het gezag zal uitoefenen krijgt de erkenner niet het gezag.

Thema 5: uitzonderingen op gezamenlijk gezag

Vraag 5.1: welke uitzonderingen op gezamenlijk gezag door erkenning zijn er?

De wet kent zes uitzonderingen waardoor van rechtswege geen gezamenlijk gezag door erkenning kan ontstaan:

1. De moeder en erkenner verklaren dat de moeder alleen het gezag uitoefent (zie ook 4.1);
2. Er is vervangende toestemming voor erkenning (zie ook 4.2);
3. Er is een voogd;
4. Niemand heeft het gezag;
5. De ouder met gezag oefent dit met een ander dan een ouder uit;
6. De erkenner heeft eerder het gezag uitoefent.

Vraag 5.2: wat is erkenning met vervangende toestemming?

De erkenning met vervangende toestemming door de rechter heeft geen gezamenlijk gezag tot gevolg. Hiermee wordt voorkomen dat de rechter toestemming voor erkenning zou weigeren vanwege het ontstaan van gezamenlijk gezag, terwijl de erkenning op zich zou kunnen worden toegestaan. De vervangende toestemming blijkt uit de akte van erkenning en de ABS informeert de griffier van de rechtbank voor aantekening in het gezagsregister.

De griffier informeert de woongemeente voor verwerking in de BRP

Vraag 5.3: de moeder is minderjarig en de erkenner is meerderjarig. Hoe is de situatie m.b.t. het gezag?

Minderjarige moeders krijgen in Nederland niet van rechtswege het gezag over hun kind. De minderjarige moeder staat op het moment van geboorte zelf nog onder gezag. Ook de meerderjarige erkenner krijgt dan nog geen gezag. Er zal een voogd worden benoemd of er kan worden gewacht op het meerderjarig worden van de moeder. Zodra de moeder meerderjarig wordt, verkrijgt zij alsnog van rechtswege het gezag over haar kind. Voor de meerderjarige erkenner zal op dat moment het gezamenlijk gezag met de moeder ontstaan. Mocht er een voogd zijn benoemd, dan dient voor de verkrijging van het gezag de rechter te worden ingeschakeld.

Vraag 5.4: kan een minderjarige moeder het gezag over haar kind verkrijgen?

Minderjarige moeders krijgen in Nederland niet van rechtswege het gezag over hun eigen kind. Minderjarige zwangere meisjes en moeders van zestien jaar of ouder) kunnen de rechter wel verzoeken om meerderjarig verklaard te worden. De rechter willigt dit verzoek in als hij dit in het belang van de moeder het kind wenselijk vindt.

Vraag 5.5: ik ben meerderjarig en de erkenner is tussen de zestien en achttien jaar. Heeft de erkenner dan ook automatisch het gezag?

Nee, de erkenner verkrijgt bij de erkenning geen gezamenlijk gezag met de moeder omdat hij als minderjarige onbevoegd is het gezag uit te oefenen. Wanneer de erkenner meerderjarig wordt vervalt deze grond en kan het gezamenlijk gezag worden uitgeoefend.

Vraag 5.6: mijn dochter staat onder curatele en is bevallen, haar vriend heeft het kind erkend. Krijgen ze samen het gezag?

Nee, iemand die onder curatele staat kan niet het gezag krijgen over een kind omdat er dan geen bevoegdheid is het gezag uit te oefenen. De erkenner krijgt dan ook niet automatisch het gezamenlijk gezag met de moeder. De rechtbank moet dan een voogd aanwijzen of de erkenner kan als andere ouder de rechtbank om het gezag verzoeken.

Vraag 5.7: ouders geen gezag: voogdij

Heeft iemand anders dan de ouders het gezag over een kind? Dan is er sprake van [voogdij](#). Bijvoorbeeld als de ouders allebei zijn overleden. Ook een [gecertificeerde instelling](#) (een stichting jeugdbescherming bijvoorbeeld) kan de voogdij over een kind hebben.

Thema 6: paren van gelijk geslacht of geboren in partnerschap voor 1 april 2014

Vraag 6.1: gezamenlijk gezag van twee vrouwen over een kind

Is op moment van geboorte van het kind de moeder getrouwd met een andere vrouw? Of heeft de moeder een geregistreerd partnerschap met een andere vrouw? Dan krijgen zij automatisch gezamenlijk gezag over een binnen de relatie geboren kind.

Dit geldt als beiden volgens de wet ouder van het kind zijn, maar ook als het ouder en niet ouder betreft en in dat geval het kind niet is erkend door een ander persoon. Ouder is de moeder uit wie het kind is geboren, de vrouwelijke partner van de moeder (duomoeder) is moeder als van een verklaring kan worden overgelegd dat van een anonieme donor gebruikt is gemaakt.

Adopteren twee vrouwen samen een kind? Of adopteert een vrouw het kind waarvan de andere vrouw de moeder is (partneradoptie)? Dan krijgen beide vrouwen automatisch gezamenlijk het gezag.

Vraag 6.2 Wat gebeurt met gezag als twee ouders met gezag scheiden

Dat bepaalt de rechter. Als de rechter niets hierover bepaalt blijft het gezag ongewijzigd.

Vraag. 6.3 Hoe is het gezag geregeld als een ander dan de echtgenoot of partner van de moeder het kind erkent?

Er zijn vier situaties mogelijk:

1. De moeder heeft alleen het gezag. In dit geval zal de erkenning tot gevolg hebben dat zij voortaan samen met de erkenner het gezag uitoefent. Deze situatie kan voorkomen als het kind alleen een juridische moeder heeft en geen andere juridische ouder.
2. Het kind is erkend als ongebooren vrucht door een ander dan haar echtgenoot. In dit geval krijgt de erkenner en niet de partner het gezamenlijk gezag.
3. Het kind wordt erkend en de moeder en haar echtgenoot (die geen ouder is) hebben het gezag. In deze situaties heeft de partner van de moeder bij de geboorte van rechtswege het gezag verkregen op grond van artikel 1:253sa BW. De erkenner verkrijgt in dat geval niet het gezag. Dit zal meestal het geval zijn voor een kind dat is geboren binnen een huwelijk of geregistreerd partnerschap van twee vrouwen. Het kan ook gaan om een kind dat voor 1 april 2014 is geboren binnen een geregistreerd partnerschap van een man en een vrouw
4. Bovenstaande situaties gelden niet als een van de personen onbevoegd is tot gezag of als het kind een voogd heeft.

Thema 7: praktische zaken

Vraag 7.1: het is voor de erkenner niet mogelijk om naar het gemeentehuis te komen om de verklaring af te leggen dat de moeder alleen het gezag krijgt. Kan het kind op een andere manier worden erkend zonder gezamenlijk gezag?

In heel bijzondere gevallen kan de gemeente een huisbezoek doen (bijvoorbeeld als er medische redenen zijn) in andere gevallen kan de erkenning via de notaris worden geregeld. Deze kan ook een huisbezoek doen (bijvoorbeeld wanneer de erkenner ernstig ziek is). Hier zijn echter wel kosten aan verbonden.

Vraag 7.2: ik heb per ongeluk aangegeven dat ouders een verklaring hebben afgelegd, terwijl zij samen gezag willen. Hoe corrigeer ik dit?

In de erkenningsakte kan geen verbetering worden aangebracht. In de latere vermelding bij de geboorteakte kan wel een verbetering worden aangebracht. Als u uw fout direct na het passeren van de erkenning vaststelt en, samen met de ouders, schriftelijk vastlegt dat zij het anders willen kunt u de latere vermelding direct juist maken zonder de verklaring. Is de latere vermelding al opgemaakt kunt u het ambtshalve verbeteren.

Was de moeder niet aanwezig bij de erkenning, dan heeft zij de erkenningsakte niet getekend en is daarmee rechtstreeks uit de stukken kenbaar dat zij de verklaring niet heeft afgelegd. Ook in dat geval kunt u de latere vermelding van erkenning ambtshalve verbeteren. In andere gevallen is het aan de rechter om de akte te verbeteren. Alternatief kunnen de ouders dit ook herstellen door bij het gezagsregister te verklaren dat zij samen het gezag willen uitoefenen.

Vraag 7.3: geldt de verklaring voor een ouder kind ook voor volgende kinderen binnen dezelfde relatie

Nee. Wanneer de ouders voor meerdere kinderen willen dat de erkenner het gezag uitoefent, moet voor elk kind apart de verklaring worden afgelegd. Dit geldt zowel wanneer meerdere kinderen gelijktijdig worden erkend als wanneer de kinderen op verschillende momenten worden erkend.

Vraag 7.4: Is de correspondentie met het Centraal Gezagsregister beveiligd?

Het centraal gezagsregister maakt gebruik van het mailsysteem Zivver, dit is een beveiligde verbinding Maar ook via andere beveiligde systemen kan gecorrespondeerd worden.. Zie deze link: <https://www.rechtspraak.nl/veilig-mailen-met-de-rechtspraak>

Vraag 7.5: kan de erkenning van het kind nog plaatsvinden met schriftelijke toestemming moeder?

Ja. Deze mogelijkheid is ongewijzigd. Aanvullende handelingen, zoals het doen van naamkeuze of het verklaren dat alleen de moeder het gezag zal uitoefenen, kunnen niet met een schriftelijke verklaring worden verricht.

Thema 8: Internationaal Privaatrecht (IPR)

Vraag 8.1: welk recht geldt als het gaat om gezag?

Sinds 1 mei 2011 bepaalt het recht van de gewone verblijfplaats van het kind wie van de ouders het gezag over het kind heeft.

Vraag 8.2: moet er een bewijs komen waar het kind woont? Hoe check ik dat?

Meestal kan wel worden bepaald dat het kind niet in Nederland woont en dus niet het Nederlands recht van toepassing is op gezag. In het geval het kind hier niet woont zal gezag vaak geen rol spelen, maar als het wel een rol speelt, is het vooral de verantwoordelijkheid van de ouders om aan te tonen waar het kind woont.

Anders wordt het als het kind wel in Nederland woont maar is gevestigd vanuit het buitenland.

Het kan soms lastig zijn om te bepalen waar een kind heeft gewoond voordat het in Nederland is gevestigd. U kunt de ouders daarover bevragen. Omdat van rechtswege verkregen gezag niet wordt geregistreerd in de BRP zult u dit bij elke paspoort- of id-kaartaanvraag opnieuw moeten doen. Als het kind twee ouders heeft en een ouder beweert alleen het gezag te hebben zal die ouder dat moeten aantonen.

Vraag 8.3: hoe zien wij iets over gezag in het buitenland?

In de BRP worden alleen meldingen vanuit het gezagsregister over het gezag geregistreerd (art. 2.13 lid 2 wet BRP). Wanneer ouders door een buitenlandse rechterlijke uitspraak het gezag hebben verkregen kan dit in het gezagsregister worden vastgelegd en in de BRP worden verwerkt. In andere gevallen zult u dit zelf moeten herleiden.

Vraag 8.4: kan gezag ontstaan door een verhuizing naar het buitenland?

Ja. Ouderlijk gezag, dat van rechtswege door de andere ouder wordt verkregen volgens het recht van de woonplaats van een kind, wordt erkend op grond van artikel 16 lid 4 van het Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996. Gezag kan niet van rechtswege verloren gaan, alleen worden verkregen.

Vraag 8.5: moet ik bij afgifte paspoort altijd kijken of een kind in het buitenland heeft gewoond?

Als de ouders samen het gezag hebben is dat niet nodig. In andere gevallen is het verstandig om te doen.

Thema 9: Kennisgevingen

Vraag 9.1: In welke gevallen stuurt na **erkenning** de ABS een kennisgeving naar het gezagsregister?

In de volgende gevallen:

- Als de ouders een verklaring hebben afgelegd, dat zij samen het gezag zullen uitoefenen
- Als de erkenner het kind heeft erkend met vervangende toestemming van de rechter
- Formeel moet bij elke erkenning een kennisgeving worden gestuurd (artikel 1:20g BW). In de praktijk heeft het gezagsregister daar geen behoefte aan.

Vraag 9.2: In welke gevallen stuurt na erkenning het gezagsregister een kennisgeving naar de ABS?

Vraag voor gezagsregister?

Vraag 9.3: In welke gevallen stuurt na erkenning de ABS een kennisgeving naar de woongemeente?

In twee gevallen:

- Als de ouders een verklaring hebben afgelegd, dat zij samen het gezag zullen uitoefenen
- Als de erkenner het kind heeft erkend met vervangende toestemming van de rechter

De ABS kan ervan afzien om de verklaring te sturen wanneer hij al weet dat de verklaring zonder gevolgen zal blijven. (bijvoorbeeld omdat de erkenner gehuwd is met de moeder, of bijvoorbeeld omdat de moeder zelf niet het gezag uitoefent).

Vraag 9.4: Moet een kennisgeving ook worden gestuurd als het kind een vreemde nationaliteit heeft?

Voor het bepalen van gezag dat na 1 januari 2023 is ontstaan is de nationaliteit van het kind niet van belang. Het recht van de gewone verblijfplaats van het kind bepaalt of de ouders samen het gezag zullen uitoefenen. Dit geldt dus voor elk kind dat na 1 januari 2023 in Nederland verblijft. *

*Er is een uitzondering die geldt voor Chinezen die vallen onder de regels die gelden voor Macau

Vraag 9.5: Moet je de kennisgeving erkenning met verklaring gezag ook sturen als de verklaring geen rechtsgevolg heeft?

De ambtenaar van de burgerlijke stand hoeft niet te onderzoeken of de verklaring rechtsgevolg heeft. Hij is wettelijk verplicht om een afschrift aan het gezagsregister te sturen (1:251b, lid 2, onder b BW). Wel kan hij, als hij dit toch weet, in een begeleidend schrijven wijzen op het feit dat de verklaring geen rechtsgevolg heeft.

Vraag 9.6: Waarom stuur ik een kennisgeving naar de woongemeente terwijl uiteindelijk ook het gezagsregister een kennisgeving stuurt?

Ter informatie en uit een oogpunt van dienstverlening. Dit kan van belang zijn wanneer de moeder kort na de erkenning een reisdocument op de nieuwe naam van het kind wil aanvragen, en nog geen bericht van het gezagsregister is ontvangen.

Vraag 9.7: dient er een melding gemaakt te worden van een voornemen tot huwelijk en zo ja, waarom?

Ja. Bij het voorgenomen huwelijk of partnerschap (ondertrouw) van een ouder die minderjarige kinderen heeft uit een vorig huwelijk of partnerschap (ingevolge artikel 1:48 BW). Stuur het naar afdeling bewind.

Vraag 9.8: hoe verzend en ontvang ik kennisgevingen naar en van het Centraal Gezagsregister? Moet dat met de post of kan dat per mail?

Dit kan per post. Het kan ook per mail, mits gebruik wordt gemaakt van een veilig systeem (zie daarvoor 7.4).

Thema 10: andere situaties en overige vragen

Vraag 10.1: ik ben getrouwd of heb een partnerschap met mijn partner, maar ik krijg mijn kind met een ander (bijv. in het geval van donorschap). Kan deze ander ook het kind erkennen en gezag krijgen?

Vooralsnog geldt dat kinderen slechts twee ouders en gezaghebbenden kunnen hebben. Uw huwelijkspartner of geregistreerde partner wordt automatisch ouder van het kind en krijgt automatisch gezamenlijk het gezag. Voor de vrouwelijke partner van de moeder geldt dat zij ouder wordt als er gebruik is gemaakt van een anonieme donor. Als dit niet het geval is, wordt zij geen ouder. Wel oefent zij met de moeder het gezamenlijk gezag uit, tenzij het kind (voor de geboorte) erkend is door de ander.

Vraag 10.2: een moeder heeft kinderen met verschillende vaders (meemoeders). Hoe regelt de moeder het gezag per vader?

Als de moeder getrouwd is (geweest) met een of meerdere vaders dan hebben die vaders al het gezag. Voor niet gehuwde vaders of meemoeders die hebben erkend geldt de algemene situatie: is het kind voor 1 januari 2023 erkend, dan moet de moeder dit samen met elke erkenner (die het gezag moet krijgen) aanvragen. Over kinderen die zijn erkend na 1 januari 2023 krijgt de erkenner automatisch het gezamenlijk gezag met de moeder.

Vraag 10.3: wat als een kind na erkenning ongeboren vrucht niet wordt geboren?

Juridisch wordt het kind geacht nooit te hebben bestaan (artikel 1:2 BW). Er ontstaat dan geen gezag.

Vraag 10.4: wat als een kind na erkenning ongeboren vrucht een twee- of meerling blijkt te zijn?

Dan geldt het gezag voor al deze kinderen. De ouders krijgen dus gezamenlijk gezag over alle twee of meer kinderen conform artikel 1:251b BW. Is de verklaring afgelegd dat de moeder uit wie de kinderen zijn geboren het gezag alleen zal uitoefenen, dan is de hoofdregel dat zij over alle twee of meer kinderen het gezag alleen uitoefent. Er zijn wel uitzonderingen zie artikel 1:251b BW

Vraag 10.5: waarom wordt gezag niet standaard geregistreerd in categorie 11 van de BRP?

Omdat dit wettelijk niet is toegestaan (art. 2.13 lid 2 Wet BRP).

Vraag 10.6: kunnen wij in de toekomst ook het gezagsregister vrij raadplegen net als het curateleregister?

Als het aan de NVVB en Justitie ligt wel. Technisch is dat nog niet mogelijk